

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Landbrugsstyrelsen
J.nr. 22-29211-000001

Høringssvar: Engangskompensation – ny bekendtgørelse for arealer i vand- og klimaprojekter

Overordnede bemærkninger

Muligheden for at tilbyde engangskompensation i stedet for 20-årige ordninger er et vigtigt og længe efterspurgt instrument. Overordnet set er det afgørende, at det bliver en enkel ordning, hvor der er lav risiko for at begå fejl og at udbetaling kan forgå hurtigt og problemfrit.

Det er helt afgørende, at man som ansøger kan lave en aftale om kompensation, der ikke efterfølgende laves grundlæggende om på grund af forhold, der opstår, efter aftalen er indgået (revisionsklausulens §12+13). Vi er på den baggrund meget kritiske over for bekendtgørelsens kapitel 7. Når man indgår en aftale om permanent udtagning, og når man som ansøger opfylder servitutten som aftalt, så bør den økonomiske aftale være forudsigelig og fast defineret uanset, hvad der efterfølgende sker af udefrakommende tiltag.

Ansøger er uden indflydelse på denne situation og skal som minimum have mulighed for at afslutte det igangværende dyrkningsår og således ikke være henvist til at søge dispensation.

Det fremgår af høringen, at ordningen gælder fra 2024 for nye tilsagn. Det er for os uklart, hvordan det stiller landmænd med igangværende 20-årige fastholdelsestilskud. Har de mulighed for at gå over i en engangsbetaling i stedet for?

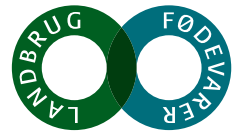
Det fremgår af høringen, at der er to satser på hhv. 82.500 kr./ha og 35.500 kr./ha til arealer med afgrødekoder registreret som omdrift eller permanent græs. Naturarealer kompenseres ikke. Det er en udfordring. Vi vil gerne have klarlagt, om disse arealer vil kunne søge om de minimistøtte (4500 kr/ha) via klima-lavbundsordningen.

Der er tale om en bekendtgørelse med meget høj kompleksitet ikke mindst i forhold til kriterierne for tilskudsberettigelse samt tilskudssatser. Det er derfor af hensyn til lodsejerens retssikkerhed helt afgørende, at der kommer en udførlig og let forståelig vejledning, der gør helt klart hvilke arealer der kan få tilskud, og hvilke satser, der gives til hvilke arealer.

Særligt vedr. §3-arealer

Især i forhold til arealer, som er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 er der en stor kompleksitet i forhold til tilskudssatser, ligesom det også kan være vanskeligt at gennemskue, hvilke arealer der ikke er berettiget til tilskud på grund af andre reguleringer.

Det bør derfor overvejes, hvordan denne kompleksitet bedst kan formidles i vejledningen - evt. på skemaform og med illustrative eksempler.

Helt konkret er der behov for en meget klar tilkendegivelse og beskrivelse af præcis hvilke regler, der gælder for arealer som er omfattet af beskyttelse efter Naturbeskyttelseslovens § 3. Da der som bekendt har været stor usikkerhed om § 3-arealers mulighed for at modtage tilskud samt de igangværende store udfordringer med krav om tilbage betaling af tilskud givet til § 3 arealer, er det helt afgørende, at der sikres en klar og fuldkommende juridisk valid kommunikation, der kan minimere omfanget af uklarheder, misforståelse og bekymringer hos lodsejere.

I forbindelse med de udfordringer der kan opstå ved, at et areal er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 er det centralt, at der i § 16 henvises til, at et areal skal være registreret på Danmarks Miljøportal som omfattet af beskyttelsen den 1. november forud for ansøgningsåret. Det bør således ikke kunne komme ansøger til skade, hvis det efterfølgende viser sig, at et areal burde have været registreret som omfattet af Nbl. § 3, men ikke var indtegnet på det pågældende kort.

Det bør således fremgå tydeligt, at det er kortlægningen på Danmarks Miljøportal pr. 1/11, der afgør om et areal betragtes som værende omfattet af reguleringen i Naturbeskyttelseslovens § 3 i medfør af denne bekendtgørelse.

Forholdet til ekstensivering med slæt (etårig bioordning i CAP)

Ekstensivering af slæt har til formål at forberede permanent udtagning. Hvis man har været i denne ordning i en årrække, vil arealets tilstand kunne medføre, at man ender med en lav sats i stedet for de høje i engangskompensation. Det vil på sigt give et negativt incitament ift. ekstensivering med slæt. Dette er ikke en problemstilling, der er aktuell i 2024, men den bliver relevant senere, og kan medføre at folk hopper ind og ud af ekstensivering med slæt, Dette vil ikke være hensigtsmæssigt ift. ordningens formål.

Specifikke bemærkninger

§1, Stk. 2: *Tilsagn om tilskud kan gives til ejerne af de nævnte arealer*

Det vurderes at være u hensigtsmæssigt, at det alene er ejer af arealet, der kan anmode om tilskud, idet en del af tilsagnsarealerne vurderes at være bortforpagtede. I disse tilfælde vil ejere ikke være aktive landbrugere, der i forvejen indsender ansøgninger til Landbrugsstyrelsen, og kravet vil være en byrde.

§ 3, stk. 2: *Ændringer til ansøgningen kan ikke indgives efter udløb af ansøgningsfristen.*

Landbrugsstyrelsen kan dog i særlige tilfælde dispensere fra ansøgningsfristen.

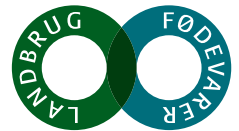
Det er uklart, hvad der menes med "særlige tilfælde?" Dette er ikke nærmere uddybet i høringsnotatet.

§ 4: Årlig indberetning

Der fremgår af bestemmelsen, at tilsagnshaver i andet til femte tilsagnsår skal lave en årlig indberetning selvom arealerne er underlagt servitut. Dette forekommer unødigt administrativt tungt - særligt, men ikke kun, for de lodsejere, der ønsker at bortforpagte deres arealer.

§5 Pkt. 1. *Ansøger skal være ejer af arealet ved udløb af ansøgningsfristen i ansøgningsåret.*

Som anført for §1, stk. 2 vurderes det at være u hensigtsmæssigt, at det alene er ejer af arealet, der kan anmode om tilskud.

§ 6

Det fremgår af bilag 1 og 2, at det kun er arealer med afgrødekoder som omdrift eller permanent græs / visse miljøtilsagn, som kan få tilskud. Dette betyder, at arealer kategoriseret som natur, ikke kan modtage støtte uanset om de indgår i projekterne og evt. får ændret tilstand.

Fødevarerministeriet har tidligere tilkendegivet, at det i henhold til EU-retten kun er tilladt at kompensere et indkomsttab, hvis det kan dokumenteres af en uafhængig myndighed, og at Københavns Universitet i den forbindelse har vurderet, at det ikke kan dokumenteres, at landmænd har et indkomsttab ved udtagning af naturarealer.

Af den danske CAP-plan side 313 ff. fremgår det, at der er gennemført uvildige vurderinger og beregninger af Københavns Universitet, Institut for Ressource og Samfundsøkonomi (IFRO) i forhold til de indkomsttab og ekstra omkostninger, der vil være forbundet med at lade et areal ekstensivere, når der etableres et vådområde / lavbundsprojekt. Det fremgår også, at støttebeløb fastsættes på baggrund af beregning af tabt indkomsttab og meromkostninger.

Når et areal tages ud af drift, og der tinglyses en bestemt anvendelse på arealet, vil det, alt andet lige, have en betydning for arealernes værdisætning, da der med tinglysningen pålægges bindinger. Hvis dette ikke er tilfældet, vil der ikke være behov for en tinglysning. Et sådant værditab burde efter Landbrug & Fødevarers opfattelse kunne dækkes af "meromkostninger" jf. overstående citat fra CAP-planen. Vi stiller os derfor uforstående overfor beslutningen om, at udtagning af naturarealer fremover ikke kompenseres.

I forbindelse med Københavns Universitets beregning af indkomsttab fremgår det af udredning 2019/15 om *Indkomsttab og ekstra omkostninger til compensation for vådområder og udtagning af lavbundsarealer*, at der "skønnes ikke at være indkomsttab knyttet til driften af naturarealer ved deltagelse i et vådområde- eller lavbundsprojekt, idet driftspraksis og dermed DB II ikke vil ændre sig væsentligt fra før- til efter-situationen".

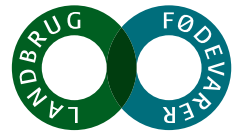
Samtidig fremgår det dog af samme rapport, at *"ordningerne [kan] medføre ændringer i andre indkomster fra arealerne som for eksempel værdien af jagt- og fiskerettigheder. Disse ændringer kan være i både opad- og nedadgående retning eller uændrede. Da der ikke er noget samlet grundlag at vurdere disse ændringer ud fra, vil de blive vurderet til nul og ikke indgå yderligere i det følgende."*

Da netop naturarealer ofte er attraktive i forhold til jagt, kan det undre, at dette element ikke spiller ind i forhold til fastsættelse af compensation for disse arealer.

Samtidig fremgår det også af rapportens tabel 1, at der også på naturarealer vil kunne være et indkomsttab på op til 330 kr. / ha ved 1,07 DE/ ha. Man har dog valgt at sætte dette indkomsttab til 0 kr. i den endelige vurdering.

På baggrund af ovenstående anfægter Landbrug & Fødevarer beslutningen om, at der ikke kan udbetales engangserstatning til naturarealer. Set i lyset af, at der er et klart samfundsønske om at sikre udtagning af landbrugsjord, vil den manglende erstatning for naturarealer uden tvivl have en negativ effekt for landmændenes vilje til at indgå i den type projekter vedr. udtagning. Vi ønsker derfor, at beslutningen revurderes.

Det fremgår af CAP-planen, at der kan gives mulighed for at indføre en tilskudsstat til arealer, der bliver permanent vandpåvirkede. Dette vil alt andet lige kunne omfatte arealer, der er natur og det

bør derfor tilstræbes at tilvejebringe en mulighed for at kompensere naturområder, der indgår i vand- og klimaprojekter.

Hvis det på trods af ovenstående ikke er muligt inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik, bør der etableres en de minimis ordning, der kan kompensere sådanne arealer, således som det er tilfældet i forbindelse med Miljøstyrelsens klima-lavbundsordning.

§6, Stk. 2. *Vedr. fastlæggelse af referenceperioden*

Der opfordres til, at der udarbejdes grundigt vejledningsmateriale og individuel vejledning i, hvordan referenceperioden for det konkrete projekt fastlægges. Dette skyldes især, at det er arealanvendelsen i referenceperioden, der danner grundlag for tildeling af tilskudssatsen for det pågældende areal.

§6, Stk. 3. *Vedr. fastlæggelse af afgrødekoden.*

Der opfordres til, at der udarbejdes grundigt vejledningsmateriale i, hvordan afgrødekoden fastlægges, herunder tilvejebringelse af kortgrundlag, der viser de anvendte afgrødekoder for referenceåret 2014 samt referenceperioden fra den 1. januar 2017 til og med den 31. december 2021. Dette skyldes især, at det er arealanvendelsen i referenceperioden, der danner grundlag for tildeling af tilskudssatsen for det pågældende areal.

Det bedes uddybes, hvad der menes med fyldestgørende dokumentation for den i stk. 1, nr. 2. anførte arealanvendelse.

§ 7

Det fremgår af punkt 4, at arealer ikke kan få tilskud, hvis de er omfattet af ansøgning om økologisk arealstøtte. Vi vil gerne sikre os, at dette ikke betyder, at økologiske producenter udelukkes fra at indgå i vand- og klimaprojekter, hvis de er omfattet af eksisterende tilsagn. Er man omfattet af et flerårigt økologitilskud bør man således kunne gå ud af dette uden at risikere krav om tilbagebetaling.

§ 8

Det vil for at lette forståelsen af hvilke arealer, der ikke kan indgå i et tilsagn om tilskud jf. § 8, stk. 1, punkt 1, hvis der i vejledningen angives nogle eksempler på, hvad der tænkes på i forhold til punkterne a,b,c og d.

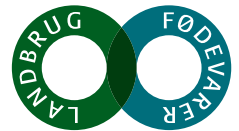
Der opfordres desuden til, at der kan gives tilskud til 3-metersbræmmer omkring grøfter, der evt. sløjfes som en del af projektgennemførelsen.

§11. *Hvis tilsagnshaver overdrager et tilsagnsareal med virkning inden tilsagnsperiodens udløb, skal tilsagnshaver indgive en ejerskifteerklæring til Landbrugsstyrelsen.*

Som anført for §1, stk. 2 vurderes det at være uhensigtsmæssigt, at det alene er ejer af arealet, der kan anmode om tilskud.

§ 12 og 13:

Det er ikke mindst i lyset af de igangværende sager, hvor myndighederne stiller krav om tilbagebetaling af udbetalt tilskud til udtagning af arealer, helt afgørende, at lodsejere, der indgår aftaler om engangserstatning efter denne bekendtgørelse kan være sikre på, at de ikke efterfølgende bliver mødt om krav om tilbagebetaling.

På denne baggrund er bestemmelserne om muligt bortfald eller revision af tilskud dybt problematiske i det de vil kunne betyde, at lodsejere uden nogen form for ansvar eller mulighed for at påvirke evt. beslutninger, vil kunne blive ramt af sådanne krav. Når man indgår en aftale om permanent udtagning, og når man som ansøger opfylder servitutten som aftalt, så bør den økonomiske aftale være forudsigelig og fast defineret uanset, hvad der efterfølgende sker af udefrakommende tiltag.

Det bør som minimum være et krav at lodsejere oplyses om disse risici ved indgåelse af tilsagn, så de har en reel mulighed for at forholde sig til, om man ønsker at løbe denne risiko.

§15. Vedr. fastlæggelse af tilskudssatser.

Der opfordres til, at der udarbejdes grundigt vejledningsmateriale i, hvordan afgrødekoden fastlægges, herunder tilvejebringelse af kortgrundlag, der viser de anvendte afgrødekoder for referenceåret 2014 samt referenceperioden fra den 1. januar 2017 til og med den 31. december 2021.

§ 16 og § 17

§ 16 stk. 2, fastlægger situationer, hvor arealer fejlagtigt kan være registreret som omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 og hvor der derfor godt kan gives tilskud efter 15, stk. 1. Samtidig omfatter § 17 situationer, hvor et areal har opnået en tilstand, der berettiger en registrering som beskyttet natur efter Naturbeskyttelseslovens § 3, men hvor der er forhold, der alligevel gør, at arealet er berettiget til den høje stats efter § 15, stk. 1, da arealer lovligt kan tages ind i drift igen jf. blandt andet 1 års reglen i Bekendtgørelse om beskyttede naturtyper § 2.

I den forbindelse er der behov for en afklaring og en tydeliggørelse af i hvilken af disse to kategorier arealer, hvorpå der er anmeldt permanent genopdykningsret efter Lov om drift af landbrugsjorder § 6 hører til. Det bør fremgå tydeligt, at sådanne arealer også er berettiget til tilskud efter § 15, stk. 1.

Med venlig hilsen

Mikael Strandbygaard
Chefkonsulent

Miljø & Bæredygtighed

M +45 2857 6901
E mist@lf.dk